

27. Oktobar, 2009
Sarajevo, Bosna i Hercegovina

FINAL KORUPCIJA U OBRAZOVANJU

Da se novcem može postići gotovo sve, pa čak i steći diploma, najbolje je podazalo istraživanje i anketa Transparency International o uticaju korupcije na obrazovanje. Najčešće se manifestira kroz nepotizam kod polaganja ispita, davanjem i primanjem mita prilikom upisa na fakultet, polaganja ispita, kupovine "obavezne" literature te kupovine, odnosno prodaje diploma. Iako nema konkretnih podataka o njenom obimu nezvanično se priča da se cijene ispita na "tržištu", ovisno od fakulteta kreću od 500 do 5.000 KM. Razmjere najbolje potvrđuje podatak da je samo 1,3 posto ispitanika u Banjoj Luci i tri posto u Sarajevu odgovorilo da korupcija u obrazovanju ne postoji?!

Portal Svejijesti.ba je negdje krajem prošle godine postao najposjećeniji kad je započeo akciju "Prijavimo korupciju na fakultetima". Portal je bio zatrpan jer su iz sata u sat, stizale nove prijave koje su svjedočile o sve raširenoj korupciji na fakultetima. Prijave su stizale i na adrese rektorata, resornog ministarstva i etičkih komiteta, a kao rasadnici korupcije spominjani su Medicinski fakultet, Fakultet sporta i odgoja, Pravni fakultet... Međutim, niti jedna prijava nikada nije provjerena. Tek rijetki studentski protesti, poput prošlogodišnjeg na Medicinskom te Ekonomskom fakultetu ugušeni su uz optužbe da ih organiziraju studenti koji ne uče, a ankete vođene od strane studentskih asocijacija, poput one na Fakultetu političkih nauka, proglašavane su "nenaučnim".

Tada je naime 25,5 posto studenata izjavilo da im je tražen novac za upis na fakultet, 12,5 posto da im je tražen novac za polaganje ispita, a 12,5 posto da su vidjeli profesora kada je primao mito. Svima je međutim jasno, da sve prijave ma kako ozbiljne bile, ukoliko su anonimne, ostaju mrtvo slovo na papiru. Rijedak primjer je reakcija vlasti na sve rašireniju javnu tajnu o fakultetima otvaranim isključivo radi fabrikovanja i zarade na diplomama visokoobrazovnih institucija. Rad nekim od tih hibridnih fakulteta u Banja Luci, Travniku i Doboju je zabranjen.

Reagiralo se i na korupciju na odjeljenju sarajevskog Pravnog fakulteta u Tuzli. To je najdrastičniji primjer korupcije u obrazovanju u poslijeratnom periodu jer je istragom dokazano da su sarajevski profesori, među kojim je i dekan Pravnog fakulteta u Sarajevu, ocjene uslovljali seksualnim uslugama studentica. Uključilo se i tuzlansko tužiteljstvo, a ni javnost nije ostala ravnodušna. Otvorena je polemiziralo. Stvoreni su tabori za i protiv četiri sarajevska profesora., za i protiv studentskog ponašanja, za i protiv ovakve akademske zajednice. Nisu izostali ni raznorane opstrukcije te pritisci na istražitelje i svjedoke. Rezultat međutim ne bi odražavao bh. stvarnost da krajnji rezultat nije samo presuda posredniku. Srećom, mada su to mnogi priželjkivali, presudom posredniku nije okončana istraga protiv korumpiranih profesora i studenata koji su ispite umjesto u obrazovnim institucijama

Pekinska deklaracija i Platforma za akciju:

"Platformom za akciju se reafirmiše da su sva ljudska prava- građanska, kulturna, ekonomska, politička i društvena, uključujući pravo na razvoj- univerzalna, neodvojiva, međusobno ovisna i povezana, kao što je izraženo u Bečkoj deklaraciji i akcionom programu usvojenom na Svjetskoj konferenciji o ljudskim pravima. Konferencija je reafirmisala da su ljudska prava žena i ženske djece neodvojiv, sastavni i neotuđiv dio univerzalnih ljudskih prava. Puno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava i osnovnih sloboda od strane žena i ženske djece je prioritet Vlada i Ujedinjenih nacija i od osnovne je važnosti za napredak žena."

Udruženje "Žene Ženama"
Derebent 41
71000 Sarajevo

Tel/Fax: ++387 33 219 640
Tel: ++ 387 33 214 673

Identifikacijski broj: 4200086520005
Poziv na broj: 0108 000000
Transakcijski račun:
Uni Credit Banka dd Sarajevo

3389002206035120
e-mail: zene2000megatel.ba
Web: www.zenezenama.com.ba

polagali u hotelskim sobama i restoranima. Ona je nastavljena ali ju je preuzelo bh. tužilaštvo, a profesori i njihov dekan konačno suspendirani.

Iako su i neki drugi fakulteti, barem po prijavama studenata leglo korupcije i "neka vrsta estrade sa seks-aferama, međusobnim optužbama, prevarama, podmetanjem nogu i enormnim bogaćenjem pojedinih profesora", jedina ovakva procesuirana prijava je na Pravnom fakultetu u Tuzli. Nesumnjivo je da je taj primjer najcrnja mrlja domaćeg obrazovanja.

Dobra praksa je da je nedavno u Federaciji BiH oformljen Studentski parlament koji bi, u skladu s bolonjskim odredbama, trebalo da bude krovna studentska organizacija. Prema riječima njegova predsjednika Hasana Hasanspahića, cilj im je upravo zaštititi studente od utjecaja vladajućih stranaka i menadžmenta fakulteta. Pokrenuće usvajanje zakona o studentskom organiziranju kojeg imaju sve zemlje svijeta, te time stvoriti uvjete za angažman u ispravljanju anomalija na univerzitetu. Studenti smatraju da sve dok ne bude tako imaćemo situaciju da bez dokaza formalnopravno korupcije i nema. To prije svega šteti studentima kroz kvalitet stečene diplome. Kako sami kažu, najviše koristi tzv. putujućim profesorima koji dnevno i na po tri fakulteta ispituju do 40 studenata.

Pekinska deklaracija i Platforma za akciju:

"Platformom za akciju se reafirmiše da su sva ljudska prava- građanska, kulturna, ekonomska, politička i društvena, uključujući pravo na razvoj- univerzalna, neodvojiva, međusobno ovisna i povezana, kao što je izraženo u Bečkoj deklaraciji i akcionom programu usvojenom na Svjetskoj konferenciji o ljudskim pravima. Konferencija je reafirmisala da su ljudska prava žena i ženske djece neodvojiv, sastavni i neotuđiv dio univerzalnih ljudskih prava. Puno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava i osnovnih sloboda od strane žena i ženske djece je prioritet Vlada i Ujedinjenih nacija i od osnovne je važnosti za napredak žena."